ప్రవృత్తులు

నా చుట్టూ పసుపుపచ్చని కాంతి. ఆ కాంతి దూరం పోతున్నకొద్దీ లేత ఎరుపుగా.. తరువాత ముదురు ఎరుపుగా... ఆ తరువాత నలుపు ఎక్కువగా కలిసిన మరొక వర్ణంగానూ మారుతూ చివరకు చీకటి—కటిక చీకటయింది.

కాళ్లూ చేతులూ కదిలించాను. కిటకిటమనే రొదలూ, జలజలా మట్టిరాలిన చప్పుడూ వినిపించింది. నేనెక్కడున్నాను? ఈ కాంతి ఏమిటి? ఈ రొద లేమిటి? మెదడును కదిలించాను. కదిలించి ఆలోచించసాగాను. చాలా దూరంగా లోతుగా ఎవరో నాచుట్టూ కూచుని ఏడుస్తున్నట్లుగా కొంచెం జ్ఞాపకముంది.

నా భార్య పెద్ద కుంకంబొట్టు పెట్టుకొని, కాళ్ళకు, మెడకు పసుపు రాసుకొని నా గుండెలమీద తల పెట్టి ఘోరంగాఏడుస్తున్నది. నా యింటిచుట్టుపక్కల వాళ్ళు నా చుట్టూమూగివున్నారు. వాళ్ళుఅడిగే ప్రశ్నలు, ఏడుపులోవారు వెలిబుచ్చే నా ప్రజ్ఞా విశేషాలు స్పష్టంగా వినిపిస్తున్నాయి. సమాధాన మివ్వాలనీ, యిద్దామనీ మనసులోవుంది. అయితే నాసమాధానాలు, వాక్యాలరూపంలో రావటానికి అక్షరాలు కుదరటల్లేదు. అతి ప్రయత్నపూర్వకంగా నేను సమకూర్చిన సమాధానం విని నాచుట్టూవున్నవాళ్ళు మరింత బిగ్గరగా ఏడవటమూ, ఆందోళనపడటమూ. నేను సమాధానం యివ్వటంలో, వొక దానికి బదులు మరొకటి యిచ్చివుంటానేమో, నాకు తెలియకుండానే కొంచెంసేపటికి రకరకాల

కాంతిగోళాలు నా కళ్ళముందు ప్రళయరూపంతో నృత్యం చేసినయ్. నా నరాలు ఆ ఉద్వేగానికి తట్టుకోలేక గొల్లుమని ఘోషించాయి. నెత్తురుపగిలింది. ఆ మహాదీధితిని చూడలేక కళ్ళు నా ప్రయత్నం లేకుండానే మూసుకున్నాయి. క్రమ క్రమంగా కాంతి సన్నగిలుతూ, పలచబడుతూ చివరికి ఏరంగూ లేని తమాషా స్థితిలో పడ్డాను. ఏదో గొప్ప మత్తు నన్నుకమ్మేసింది. . . లేచిచూశాను. ఎంతకాలమైందో తెలియదు. కాలాన్ని తెలుసుకోవటానికి తగిన సాధన లేపీ నా చుట్టుప్రక్కల కనిపించలేదు. ఇప్పుడు నే నున్నది పగలో రాత్రో తెలుసుకుంటానికి ప్రయత్నించి విఫలుణ్నయ్యాను. పగలువుండే ఎండ, వేడిమి, రాత్రివుండే వెన్నెల, చీకటి ఉదయాస్తమయాలలో వుండే చిత్రవిచిత్ర రంగులూ నా చుట్టూవున్నాయి. ఇంక నే నేమని నిర్ణయించుకోవటం నాస్థితిని, కాలాన్ని?

"జాగ్రత్త! మెల్లిగా లేవండి!"

చుట్టూ చూశాను. అల్లంతదూరాన ఏదో పదార్థం కదులుతున్నట్లుగా కనిపించింది. కళ్ళు నులుముకొని పరిశీలనగా చూశాను. చర్మము, మాంసము, నరాలుపేగులు లేకుండా, ఎముకలుమాత్రమే మిగిలివున్న మానవుడు కనిపించాడు.

"మిమ్మల్నే! జాగ్రత్తగా! ఆఁ ఆఁ, గబాలున లేవకండి. స్మృతిచిహ్నంగా మీ నెత్తినపాతిన ఆ రాయి జారి మీ మీద పడవచ్చు. . .కొంచెం నెమ్మదిగా, ఆఁ. . .అదీ. . .అట్లా లేవండి" అన్నాడు ఆ మానవుడు.

అతను నామీద అపేక్షను, శ్రద్ధనూ, నాపట్ల జాగ్రత్తనూ చూపెడుతున్నాడు. చర్మం లేకపోతే నేం, అతను

'జీవితాన్ని అర్థంచేసుకొన్నవ్యక్తి' అన్నే లక్షణాలు, ముఖపు టస్థికల్పపై స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నవి.

అతను మెల్లిగా పాకుకుంటూ, దేకుకుంటూ నాదగ్గరి కొచ్చాడు.

"మీరు కొత్తగా వొచ్చారల్లేవుంది. అందుకే మీ చర్మం, మాంసం ఇంకా ఊడిపోలేదు. నిన్నమధ్యాన్నం, పై లోకంలో ఏవో ఏడుపులూ, చప్పుళ్ళూ వినిపించినై. బహుశా అవి మీకు సంబంధించినవే అయివుంటయ్" అన్నాడు ఆ మనిషి పరిశీలనగా నేలనుచ్చూస్తో.

"ఇదేమిటి? ఏలోకమిది? నువ్వు మనిషివే! సందేహం లేదు. ఇక్కడకెందుకొచ్చావు? నేను ఎందుకొచ్చాను?" అన్నాను ఆ మనిషితో.

అతను నవ్వాడు. అమాయకుడైన కొడుకు గోము తనానికి జాలిగా, దయగా నవ్వేతల్లి నవ్వులాగే వున్నది ఆ నవ్వు.

"నువ్వు చచ్చిపోయావు. నేను చాలాకాలం కిందటనే చచ్చిపొయ్యాను. ఇది చచ్చినవాళ్ళు నివసించే లోకం. దీని ఉపరితలంమీద మనుష్యులు శ్మశానమని పిలిచే ప్రదేశంవుంది. యీ లోకంలో వెలుగు చీకట్లు వుండవు. అంతా వెలుగే! అంతా చీకటే!"

"మరి ఉదయం, సాయంత్రాలు ఎట్లా కనుక్కుంటారు? గడియారలున్నయ్యా? లేక కాలాన్ని సూచించే సాధనం—కొత్తరకంది ఏదన్నా సృష్టించుకొన్నారా?" అన్నాను ఆశ్చర్యంతో. అతనుచెప్పే మాటలు నాకేమో విడ్డూరంగా వున్నాయే!

అతను పకపక నవ్వాడు. ఎముకలు గలగలమన్నయ్. చేతి ఎముకలు—అదే చేతిని నా వేపుచూపి తలపు క్రె వాణికేట్లు నవ్వాడు. నాకేమో మహా చిన్నతనంవేసింది, నా అజ్ఞానానికి.

"ఎందుకు? కాలంతో మాకెందుకు? ఎప్పుడు పొద్దు పొడిస్తే మాకేం?" అన్నాడు. మీసాలు మెలితిప్పుకొంటున్నట్లుగా. పళ్ళపైగా వేళ్ళ ఎముకలువేసి రుద్దుకొని.

"మరి పనులు—తిండి—నిద్ర?"

"ఉండు. నాకు తెలుసు. యిక్కడకొచ్చిన ప్రతివారూ మొదట్లో ఈవిధంగా గాభరా పడతారు. నేనూ అంతేగా మొట్టమొదట...మాకూ ఆకలివుంది. అప్పుడు, అదిగో అటు చూడు దూరంగా తళతళా మెరుస్తోవుంది చూశావా!"

అటు చూశాను.

"అక్కడ కెళ్ళటం, ఆ మెరుపులను తినటం, దానికి పక్కగా మసక వెలుగునీడలు వున్నయ్ చూడు..."

"ఆఁ అవునవును...ఏదో అటూఇటూ ఫూగుతూ... అవేనా?"

"అవును.—సరేనా? అవినీళ్ళు. అవసరం కలిగినప్పుడు అక్కడకెడతాము. నిద్రొస్తే పడుకొంటాము. ఇంక మాకు కాలంతో నిమిత్తమేముంది?"

నాకేదో స్వర్గంలో వున్నట్లుగావుంది.

"మేము అంటున్నావు. ఎంతమంది మీరు? నువ్వొక్కడివే కనపడుతున్నావేం? మిగతావాళ్ళంతా ఏరీ?"

"అక్కడ...అక్కడవున్నారు. ఆ రొదలు, చీకాకులు దౌష్ట్యాలు, ఏడుపులు, జెలసీలు భరించలేక, కాస్తదూరంగా ...ఇక్కడ వుంటున్నాను."

"మనుష్యుల్లోవున్న ప్రవృత్తులే యివన్నీని. ఇక్కడకూడా యివి పోదల్లేదా?" అన్నాను ఆశ్చర్యపోతూ.

"ఏను ఎన్నో యుగాలనుండీ — అసలు 'జీవి' అనేది ఈ భూగోళంమీద ఉద్భవించిననాటినుండీ, యీ ప్రవృత్తులు, ఏదో వొకరూపాన, ఏదో ఒక పేరుతో ఈ మనుష్యుల్లో వుంటూనే వచ్చాయి. ఇవన్నీ మనిషి ఎముకల్లో కలిసిపోయి, విడదీయటానికి వీలులేనంత ప్రబలంగా వున్నప్పుడు; మానవ జన్మ వాసనలను విడచని ఇక్కడ ఎట్లా లేకుండాపోతాయి?" అన్నాడు అతను, నా అజ్ఞానాన్ని సవాలు చేస్తున్నట్లు చూస్తూ.

కొన్ని అస్థిపంజరాలు లేచి ఆహారకాంతి దగ్గరకు వెడుతున్నాయి దూరంగా. మరి కొన్ని నీటినీడల దగ్గరకు వెడుతున్నాయి.

"మనంకూడా కొంచెం అటువేపు పోదామా?"

ఇద్దరం వెళ్ళాము. అక్కడ చాలామంది వున్నారు. పురుషులు, స్త్రీలు, పిల్లలు, వృద్ధులు, యువకులు, యువతులు. కొందరు కుటుంబాలుగా వుంటున్నారు, కొందరు విడివిడిగా వుంటున్నారు. కొందరు ఎక్కువచోటు నాక్రమించుకొని వున్నారు, తమ అవసరాలకు మించి. మరికొందరు తమ అవసరాలకు కూడా చాలనంత యిరుకులో యిబ్బందిపడుతున్నారు. తమ అవసరాలకంటే ఎక్కువ వున్న ప్రదేశంలోనికి, లేని వాళ్ళను, వున్నవాళ్ళు రానివ్వటంలేదు. లేనివాళ్ళు వున్న

వాళ్ళ వేపు దీనంగా, బరువుగా, బాధగా, కసిగా, జెలసీగా చూస్తున్నారు. ఎంగిలాకులు నాకుతున్న బలమైన కుక్క వేపు ఆకులు దొరకక దూరంగా నిలబడ్డ బలహీనమైనకుక్క చూస్తున్నట్లుగా చూస్తున్నారు.

అతను వీళ్ళ వేపు చూడడు. పలకడు. వీళ్ళను పురుగులను చూస్తునట్లు—అసలు ఎవరూ లేనట్లే వున్నాడు.

"ఇతను మొదట్లో, షుమారైన స్థితిపరుడు. ఫ్రాళ్ళో తగాదాలు రేపి, రెండుపార్టీల దగ్గిర డబ్బుగుంజి బోలెడు సంపాదించాడు. వడ్డీవ్యాపారం, దొంగవ్యాపారం చేశాడు. ఎన్నో భూములు, ఎన్నో ఇళ్లు ఇతనికున్నయ్. నిజంగా యిన్ని ఇతని కనవసరం. తనచుట్టూకూడు లేనివాళ్ళు కొంపలేనివాళ్ళు వేలకొద్దీ వున్నప్పటికీ అతను లక్ష్యంచెయ్యలేదు. పచ్చిదోపిడిగాడు" అన్నాడు నామిత్రుడు అక్కణ్నించి చాలాదూరం వొచ్చిన తరువాత రహస్యంగా నా చెవిలో. నన్నుచూచి చాలామంది సంతోషించారు. కొంతమంది విచారంగా చూచారు. మరి కొంతమంది నా దగ్గిరకొచ్చి చేతులు చాపారు. వాళ్ళు బిచ్చగాళ్ళు గావును.

కొంచెం దూరం పోయేటప్పటికి అక్కడ చాలామంది ఆడవాళ్ళు కూచునివున్నారు. వయస్సులోనివాళ్లు, ముసలివాళ్లూ వున్నారు. ఒకతను ఎత్తుపాటి దిబ్బమీద కూచునివున్నాడు. నా మిత్రునివేపు చూశాను.

"వీడు...ఈ వెధవ...స్వాములవారు. దేవుడనీ, మహత్యాలనీ, పూజలనీ నానా మోసాలు చేస్తుంటాడు. ప్రస్తుతం

ఈ లోకంలో వీడిపలుకుబడి జాస్తిగానే వుంది. కొంతకాలం కిందట కొంతమందియువకులు వీడితో వాదంపెట్టుకొన్నారు. ఆ భౌతికవాదానికి తట్టుకోలేక వాడు రహస్యంగా వాళ్ళను తన్నించి, దేవుడు వాళ్ళ నిట్లాచేశాడని ప్రచారంచేశాడు. నిజానికీ చోటు చాలాతక్కువ. అబద్ధానికీ, మోసానికీ చాలా ఎక్కువ...కోర్కెలను చంపుకోవాలనీ, కామాన్ని జయించాలనీ, అందరికీ చెబుతుంటాడు. పొద్దుగూకటం ఆలస్యం — ఇక తయారు. వొట్టిపశువు. మహాకామోద్రేకి. ఈగుంపులో సగం మందయినా వీడి ప్రియురాళ్ళయివుంటారు...అవును, కొంత కాలంకిందట వొక అమాయకురాలికి 'పరబ్రహ్మస్వరూపం' చూపెడతానని ఏకాంతంగా పిలిచి, తను గుడ్డలు విప్పుకొని, ఆమెనుకూడ విప్పమన్నాట్ట. ఆమె వొప్పుకోకపోతే, శపిస్తానన్నాట్ట — ఆ అమాయకురాలు భయపడి, నిశ్చేష్టయై చూస్తుంటే, వీడే విప్పి, పులిచర్మంమీద పడుకోబెట్టి అనుభవించాట్ట- ఆపిల్ల అరవకుండా నోరుగట్టిగామూసి. మిగతావాళ్ళు ఆమె అదృష్టానికి మహా అసూయపడ్డారు, స్వాములవారిదయ ప్రసరించినందుకు ఆమెమీంద. ఇదీ వీడి తతంగం"

మా గుసగుసలు విని స్వాములవారు మావేపుచూసి చేతులుజాడించాడు. సదస్యులందరూ మమ్మల్ని చూశారు. కొంతమంది మా మీదమీదకుకూడా రాసాగారు. ఎందుకా అని ఆలోచిస్తుండగానే, నా మిత్రుడు నాచేయి లంకించుకొని బరబరా చాలాదూరం లాక్కువెళ్లాడు.

"ఏమిటి?" అన్నాను.

"వాడు కాలాంతకుడు. మనవిషయం పసిగట్టాడు" అన్నాడు నా మిత్రుడు. కాసేపటికి మే మొచ్చిన దిక్కునుండి పెద్దగా సంతోషరావాలు, చప్పట్లులాంటి ధ్వనులు వినిపించాయి.

ఆ చప్పట్లు ఇంకా అణగనేలేదు. పెద్దగా ఏడుపు, ఎవరో యింకొకరిని కొడుతున్న దెబ్బలు నా చెవుల్ని వణికించాయి.

"ఇదేమిటి? ఈ ఏడుపెవరిది? వెడదాం రండి! పాపం! ఎవడో దుర్మార్గుడు, ఎవర్నో బాధిస్తున్నాడు. రండి... అయ్యో! అలా చూస్తారేం? రండి...ఊ, తొందరగా వెడదాం. చెయిదాటిపోయినతరువాత...కదల్లేం?" అన్నాను నా మిత్రుణ్ని చెయ్యిబట్టుకులాగుతూ. అతను కదలలేదు.

"రండి...రారేం?...పోనీ నేనన్నా వెడతాను..."

అతను గబాలున నా బుజంపట్టుకొని వెనక్కులాగాడు.

"వొద్దు"

"ఏం?"

"అది మనకు సంబంధించింది గాదు"

"అచ్చే! సరిగ్గా వినండి! అదేం! అంత స్పష్టంగా వినిపిస్తుంటే. సందేహంలేదు. అది మనుషుల కంఠ ధ్వనే!"

"అవుననుకో...అది భార్యాభర్తల తగాదా. మనకెందుకు?"

"భార్య! ఏంభార్యయితే! అట్లా కొట్టాలా భార్యను"

"ఏంచేస్తాడు! ఏంచెయ్యగలడు? వయసు ముదిరిన తరవాతగూడా, మూడవ భార్యను చేసుకొన్నాడు, బలంలేదు.

వయసులో బాగా అనుభవించిగూడా, తృప్తిలేక యిట్లా అయినాడు. తనకు శక్తిలేదు. తనతోనే వుండమంటాడు. ఎటూ కదలనివ్వడు."

"మరి కొట్టడం ఎందుకు?" అన్నాను. ఏడుపు ఘోరంగా వినిపిస్తున్నది. నేను వొణికిపోతున్నాను. గుండెలు పగిలేట్లు అట్లా ఏడుస్తున్నా ఎవరూ అడ్డంపోయినట్లు లేదు. మా చుట్టూ వున్న మనుష్యుల్లో ఏ మాత్రం సంచలనంలేదు ఆ ఏడుపువల్ల;

"చాలాకాలం అట్లాగే వున్నదట హృదయాన్ని చంపుకొని. కానీ ఎంతకాలం అట్లా వుండటం? ప్రతిరోజూ ఆహారం సమకూర్చే శక్తులు ఏమవుతాయి? ఎక్కడ వినియోగం దానికి? ఏవరో వొకతన్ని ప్రేమించింది. అతనితో రహస్యంగా వుంటోంది. వాడు చూశాడు. కొట్టాడు. నానా హింసలూ పెట్టాడు. అన్నీ భరించింది కొంతకాలం. చివరికి భర్త సహించలేక చంపాడు ఆమెని. ముందుగా ఆమె వొచ్చింది ఈలోకంలోకి. వొచ్చి యిక్కడ వొకరితో వుంటున్నది. అసమర్థుడైన భర్తతో ఎండిపోయిన బతుకు బతికి, అదే తలుచుకొంటూ వుండక. సుఖపడుతున్నదనే కచ్చతో ఆమెని వెలివేశారు ఇక్కడ కొంతమంది."

"కొట్టేది ఆమె ప్రియుడా?"

"అబ్బే! కొంతకాలానికి ఆమెభర్తగూడా వొచ్చాడిక్కడ! ఆమెని చూశాడు. మండిపడ్డాడు. ఆక్రవాణ్ని మిగతావాళ్ళ సహాయంతో కొట్టి భార్యను ఆక్రమించుకొన్నాడు. మరి సుఖాన్ని రుచిచూసిన ప్రాణి. ఏం చేస్తుంది? ఇక్కడగూడా రహస్యంగా ప్రణయ జీవితం ప్రారంభించింది...తనకు అవస

రం లేదు. దీన్ని మరొకరు వుపయోగించుకొంటే సహించ లేని తత్వం..."

ఇట్లా అతను చెబుతుండగానే వొకయువకుడు మా ముందునుండి బరబరా పరుగెత్తాడు.

"తొరగా రండి"

అంటూ నా మిత్రుడు నన్ను హెచ్చరించాడు.

"హంతకుడా?" అన్నాను, హడలిపోయి".

"వాడే కొంతనయం — వీడు...వీడు వీసు రచయిత. కాస్త తెలిసిన మొఖం కనపడటం భయం. వెకిలిగా యికిలించి ఏదో వొకటి అడుగుతాడు; చివరికి బీడీఅన్నా సరే!"

"ఇక్కడ బీడీలు వుంటాయా"

"లేదనుకో :.. పూర్వపలవాటు ఎక్కడికిపోతుంది? కథలనిండా సంస్కారం కార్చిపారేస్తాడు. ఒట్టిలుచ్చా; మానుగా లేదో కట్నమివ్వలేదని భార్యను వొదిలిపెట్టాడు. భటాచోర్ గాడిద..."

అతను బూతులు తిడుతున్నాడు.

"ఆకలవుతోంది" అన్నాను.

నన్ను అన్నందగ్గరికి తీసికెళ్ళాడు. అక్కడ మెరుపులు చాలా వున్నాయి. కొంతమంది వాటిచుట్టూ కావలి తిరుగుతున్నారు. చాలామంది దూరంగావుండి గుటకలు మింగుతున్నారు.

"జాగ్రత్త! వీళ్ళు తిండిదొంగలు. ఏనాటికీ తరగని ఈ రాశి మొత్తం వీళ్ళఆధీనంలో వుంది. వీళ్ళకసువు నింపెఖ్ఖర్లేదు. ఎదటివాళ్ళు తిండికి మాడుతుంటే ఈ గుంపుకు మహా సంతృప్తి..."

"మన కెట్లా తిండి?" అన్నాను దిగులుపడి.

"ఏదో దొరుకుతుందిలే!" అని నసిగాడు అతను.

అందరితో బాటు కలిసి మేమూ కూచున్నాము...వున్నట్టుండి జనం గొల్లుమని లేచారు. కాపలావాళ్ళమీద తిరగబడ్డారు. కాపలా దొంగలు భయపడి, గబగబా యింత అన్నం తీసి జనంమీద చల్లారు. చల్లినదానికోసం కుక్కలకుమల్లే జనం విరగదొక్కుకుచచ్చారు. కొంతమందికి అసలు చిక్కనే లేదు. చిక్కినవాళ్ళు నవ్వుతో వెళ్ళిపోయినారు. మిగతా వాళ్ళు యింకా అన్నంవేపు ఆతృతగా చూస్తూనే వున్నారు. మేమూ కాస్త చిక్కించుకొని, తిని, నీళ్ళుతాగి బైటపడ్డాము.

"పడుకొందామా" అన్నాడు మిత్రుడు.

"ఓ"

కాసేపుండి—

"మరిచాను...మీ పేరేమిటి?" అన్నాడు. చెప్పాను.

ఏదో భూతం మింగటానికి వొచ్చినట్లుగా చివాలున లేచి,—"నువ్వు—నువ్వు—కథలు రాస్తావా? రచయితవా?" అన్నాడు.

"అవును" అన్నానుగర్వంగా. ఈసమాధానంవింటూనే నా మిత్రుడు పరుగెత్తి అదృశ్యమయ్యాడు. నవ్వుకొని చుట్టూ చూశాను. పసుపుపచ్చని సుందరకాంతిదప్ప మనుషు లెవరూ నాకు కనిపించలేదు.